

Universal Declaration of Human Rights - Fon

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

GBETA GBẸ Ɔ BI TƆN EE ƉƆ XÓ DÓ ACE E GBẸƆ DÓ KPODO SISI E ƉO NA ƉÓ N'I LẸ KPO WU E

WEXWLE

Ee nyi Ɖ hennu Ɖokpo me Ɔ, me ƉokpoƉokpo ka do susu tƆn, bƆ ace Ɖokpo Ɔ we mebi Ɖo bo e ma sixu kan fen kpon é Ɖi meƉesusi jije, hwejiƆzinzan, kpodo fifa ni tiin nu weke Ɔ bi e Ɔ,

Ee nyi Ɖ nukumam Ɔ je nume kpodo wangbenu sen Ɖee na zƆn bƆ gbeto na do tiin nyi le we nƆ dƆn alannuwiwa Ɖee nƆ zƆn bƆ gbeto nƆ fƆn gu e, lo bƆ nu taji Ɖee hudo gbeto Ɔ we nyi Ɖ gbẸ e me gbeto le ma na nƆ mekannu Ɖo xodidƉ sin alinu kpodo nuƉidƉ lo bo na tƆn sin adohuhu kpodo ya kpo me é Ɔ,

Ee nyi Ɖ dandanme we e Ɖo na je hun do sen Ɖee na zƆn bƆ gbeto na do tiin nyi le gbƆn aceƉidƉ sin alinu se na zƆn bƆ gbeto ma na lin Ɖo emi Ɖo na Ɖe emidee sin mekannu kpo yadonume kpo e Ɔ,

Ee nyi Ɖ é Ɖo dandanme bƆ e Ɖo na Ɖe alinu wennyinyi ee Ɖo na tiin nyi Ɖo to ƉokpoƉokpo tentin e Ɔ,

Ee nyi Ɖ, Ɖo xwedowema elo me o weke Ɔ bi le vƆ mƆ nu je ace kpo do sisi dodo e gbeto Ɖo na Ɖo e, Ɖo meƉesunƆnyinyi kpodo susu e do na xƆ nu gbeto e Ɖo ace kpodo sisi sunnu kpodo nyƆnu tƆn kpo na nyi Ɖokpo Ɔ; lo bƆ ye le yalƆ akón bonu nukƆnyinyi ni tiin lo bo na sƆ gbẸ Ɖagbe zinzan gbƆn meƉesunƆsi jije taji ze jijƆn ayi e Ɔ,

Ee nyi Ɖ to ƉokpoƉokpo yi gbe bo na Ɖo sisi nu ace e gbeto le Ɖo kpodo meƉesusijije taji kpo Ɖó alƆ Ɖo alome xa to le bi sin kplekple é Ɔ,

Ee nyi Ɖ linlin Ɖokpo Ɔ ƉuƉo nu ace, sisi kpodo meƉesunƆsi jije gbeto tƆn le, we nyi nu taji ee na zƆn bƆ mi na nyi sen elo le e Ɔ,

Gbeto Ɔ sin kplekple Ɖe gbeta elo tƆn bƆ e na Ɖo xo do ace e gbeto Ɖo na Ɖo kpo sisi e Ɖo na Ɖo n'i é kpo wu. Gbeta elo na nyi su Ɖokpo tawun bƆ gbeto le kpo to le bi kpo Ɖo na nyi bonu me bi kpodo tuto e nyi gbeto le tƆn le Ɖee gbeta elo Ɖo tame na nugbo le e ni tenkƆn nu sisi ni tiin nu ace kpodo meƉesunƆsi jije gbƆn nunyweyi li xo. MƆ Ɖokpo Ɔ ye Ɖo na tuun sen ene Ɔ le bo na zan ye nugbo tƆn gbƆn tuto e do ayi Ɖo to ƉokpoƉokpome kpodo gbẸ Ɔ bi me e kpo; ace ene Ɔ kpodo susu ene kpan sin zinzan Ɔ kpo nukun mƆ je yene kpo Ɔ Ɖo na nyi nu taji Ɖokpo nu tovi ee sin to Ɖo gbeta elo me e kpodo tovi Ɖee sin to le kpo Ɖo acekpikpa to ene Ɔ le tƆn glo e.

Gbetaken 1

Ace, susu kpo sisi Ɖokpo Ɔ kpo we gbeto bi Ɖo Ɖo gbewiwa tƆn hwenu; ye Ɖo linkƆn bƆ ayi yetƆn me kpe lo bƆ ye Ɖo na do alƆ yeƉee Ɖi nƆvinƆvi Ɖhun.

Gbetaken 2

Me dokpodokpo sixu tuun do ace, su su kpo sisi dee kpo xo e do do gbe ta elo me do nyi edesun do sin nu ma de nude kpo di: akota, sun nu, nyonu, gbe e no do e, sinsen, nu e lin do toxo wu e, alo linlin devo see b'e nyi to meton le alo gbe to le ton, dokunjije, lee e ji me gbom e kpodo nu devo devo ne le kpan.

Mo dokpo do, e do na kpon do tuto ee e ze jigon ayi do to e me e gosin e wu do toxodido sin alinu, sen e ji to do jigon e kpodo sen gbe do ton dee do nu do to do nu e we a, do to ene do ko je edee si alo e kpo do mekannu, alo acekpikpa ton ma yi hadéji wu a.

Gbetaken 3

Gbet do dokpodokpo do na mo gbe bo no edesu si lo bo na le nyi edee.

Gbetaken 4

E do na hen mede do mekannu alo mede a; mekannunin do kpodo mede kpo do alo le bi me do so de a.

Gbetaken 5

Gbet wikukon alo ya do nu me kpodo adakacomewu kpo do na de a.

Gbetaken 6

Gbet do nusisi we do na nyi do fi bi.

Gbetaken 7

Ace dokpo do we me bi na do lo bo na no nyi sen dokpo do; mo dokpo do mede na yi gbe nu walo e na de me kpo alo dee nyi wudozonume ton kpo e lo bo na wa gba sen e do do fi e a.

Gbetaken 8

Enyi mede mo do e yi ace e nyi eton bo sen dodo ee do nu do to ton nu do n'e do, e hen do e na ylo hwe do to ton me.

Gbetaken 9

E do na ya mede sin to ton me alo e na wli i alo e na su i do ganme do nude kpoun wu a.

Gbetaken 10

E do dandanme bo e na se nu ee mede wa e do hwedoxosa do togume kpa a kwedoxosa ene do we do na do ace e nyi eton le e kpodo nu e de na wa le e kpo; mo dokpo do fi ene do we e na do nu e wu e ylo hwe e e de.

Gbetaken 11

1. Me e e ve nu nyanyade do e na to do yi ton yi we hwe bo e na ba do nu lee nu le yi gbom e cobo na ylo e do hwenukon; cobonu e ka na do hwe do e e do, e do na n'e me e na sixu hwlenne do hwenukon e.

2. Enyi nu e mede wa d'ayi e ma nyi nu e na sa sen do me do hwe ene nu di lee sen e ji to do alo gbe do jigon e do gbom e a do, e do na sen gan ton a.

Gbetaken 12

E dɔ na ba do nu mɛ ɖi lee jlo mɛ gbɔn e gbɔn xo e kun kpla. Gbezinzan metɔn, hɛnnu metɔn, xɔ metɔn alo wɛn metɔn lɛ ɛ ă. Mo dɔkpo ɔ e ka dɔ na dɔ winnya mɛ bo lɛ kɔn wi metɔn ă. Aɛ e nyi gbeto tɔn e dɔ hwɛn mɛ dɔ ali enɛ ɔ nu.

Gbetaken 13

1. Fi e jlo mɛdɛ ɔ we na nɔ gbɔn bo na lɛ ze nɔtɛn e jlo e ɔ dɔ toɖemɛ.
2. Mɛdɛ dɔ jlo tɔn ɔ ɛ sixu bɛ agban sin to ɖebu mɛ ɖi to tɔn mɛ dɔhun. E jlo e ɔ, e sixu lɛ lɛ kɔ wá xwé.

Gbetaken 14

1. Enyi dɔ e dɔ gbɛya do nu mɛdɛ wɛ kaka bɔ ku hwɛn wan ɖ'e mɛ ɔ, ɛ hɛn ɔ ɛ na hɔn yi to ɖevomɛ bɔ e dɔ na yi i dɔ fi enɛ.
2. Amɔ enyi e mɔ dɔ mɛ ɔ jɛ sɛnmɛ nugbo alo e tɛ afɔ sɛn e ji gbě e to lɛ bi kplekple sɔ jujɔn ayi ɛ ji e ɔ, ɛ sɔ dɔ aɛ bɔ e na yi i dandan dɔ to ɖevomɛ ă.

Gbetaken 15

1. Gbeto bi dɔ aɛ bo na nyi toɖɛ sin vi.
2. E sixu hugan mɛdɛ bo de e sin tovikɛnmɛ ă; mɔ dɔkpo ɔ ɛ hɛn ɔ e na zé eɖee zé ji nu to ɖevo.

Gbetaken 16

1. Enyi sunnu kpo nyɔnu kpo dɔ wyanwyanxwe ɔ, ye hɛn ɔ, ye na da yeɖee bo dè hɛnnu yetɔn. Akɔta yetɔn, to yetɔn, alo sinsɛn yetɔn dɔ na gbɛ nú ye ă. Aɛ dɔkpo lɛ wɛ ye dɔ dɔ yeɖeedida hwenu kpɔnɔn yetɔn alo yeɖeejodo hwenu.
2. Cobonu gbeto ɖɛ ná dà ɖɛ ɔ, jlo yetɔn mɛ nu wɛ ɛ dɔ na nyi.
3. Hɛnnu wɛ nyi sosyɛn nú gbeto sin togun; lobo togun enɛ ɔ kpodo aɛkpikpa to ɔ tɔn kpan ka dɔ na jɛ hun do jĩ tɔ.

Gbetaken 17

1. Gbeto bi, mɛ e dɔ ee dɔkponɔ ɛ alo ɛɛ dɔ gbɛ kplekpleɖemɛ e, dɔ na dɔ aɛ do nudeji.
2. Nũ ɛ nyi étɔn ɔ mɛdɛ sixu tafu i ɖu bo yi dɔ asi tɔn ă.

Gbetaken 18

Gbeto bi dɔ aɛ bo na lɛn nu nu ɛ jlo e kpɔn bo d'ayimɛ lobo lɛ sɛn nu e jlo e. Aɛ enɛ ɔ wɛ zɔn bɔ tɔn lɛ lɛ dɔ togunmɛ alo kwɛnkwɛnmɛ gbɔn alɔkpa lɛ bi mɛ ɖi: nunyeyiyi, walɔ kpo yɛhwɛ sin alinu kpo.

Gbetaken 19

Gbeto bi dɔ aɛ bo na lin nù ɛ do nuwu bo ka na dɔ xo; hũn mɛdɛ dɔ na van nukun dɔ mɛdɛ ă. Mɔ dɔkpo ɔ, mɛ bi dɔ aɛ bo na se bo jlá nù ɛ dɔ jije wɛ dɔ to ɔ mɛ kpo togudo lɛ ɛ kpo. E hɛn wɛnwin ɖebu ɔ, ɛ na ba bo do se na.

Gbetaken 20

1. Gbetɔ bĩ ɔ ɔ aɛ bo na yi kplé. Lobo na lɛ do gbě é ma na dɔn hunnyahunnya wa ă e.
2. E sixu sɔ mɛɔ do gbɛdɛmɛ gannu gannu ă.

Gbetaken 21

1. Gbetɔ bĩ hɛn ɔ, é na ɔ alɔ nu to tɔn bonu é na do yi nukɔn. Eye ɔesu hɛn ɔ é na nɔ nukɔn nu nuwi wa enɛ alo é na ɔ mɛ bɔ é na nɔ do tɔn mɛ.
2. Aɛ ɔkpo ɔ wɛ mɛ bi ɔ bo na do wa axɔsuɔ ɔ to tɔn mɛ.
3. Jlo to ɔ tɔn wɛ nyi linlin dodo e ji to ɔ sin aɛkpikpa junjɔn e. Jlo enɛ ɔ, e na ze wema na dó xwiɔi, do sɛndéɔi bɔ ahizi na tɔn ɔ'emɛ ă. Mɔ ɔkpo ɔ, nuwiwa enɛ ɔ, e na nɔ blo e do hwe tɔn nu. Wema enɛ ɔ, e sixu nɔ yɛmɛ bo sɔ alo e lɛ sixu sɔ ɔ togunmɛ lee e na blo gbɔn bo ayi na j'ayi nu wemazɔ lɛ e.

Gbetaken 22

Gbetɔ bĩ ɔ, togundɛmɛ wɛ é ɔ. Enɛ ɔ wu o, nuɔ na do tagba n'i ɔ akwɛlinu, lanmɛ na nɔ ganji k kpodo nunywe na ɔ kpo sin alinu ă; nu enɛ ɔ wɛ na zɔn bɔ é na tɔn nyi. Amɔ kan e van wɛ to ɔ ɔ e kpodo nuwɔkpo e ɔ toɔetɔɔee kpan sin tɛntin gbɔn tuto e ze ɔ te é kpo to ɔ sin dɔkun lɛ kpo wɛ na zɔn bɔ e na mɔ.

Gbetaken 23

1. Gbetɔ bi ɔ na wa azɔ. Azɔ e ja jlo é wɛ é na wa; sɛn ɔkpo ɔ wɛ na ɔ nu do mɛ bi nu lobɔ é ka do na nɔ azɔgba ă.
2. Azɔ e mɛɔ wa é sin akwɛ wɛ na ɔ.
3. Mɛɔ wa nuɔ ɔ, é na yi nuɔ ɔ'ɛnu dandan. Enɛ ɔ wɛ na zɔn bɔ e na mɔ nu e na do hɛn hɛnnu tɔn na é. E hwedo e ɔ, gbɛtɔ sin togun ɔ na ɔ alɔ nu i ɔ ali ɔvonu.
4. Gbetɔ bi ɔ aɛ bo na dó azɔjigbɛ alo é hɛn ɔ é na nɔ gbɛ mɔhun ɔee na sixu glɔn nyɔna tɔn lɛ n'i emɛ.

Gbetaken 24

Gbetɔ bĩ ɔ aɛ bo na ɔ gbɔjɛhwe nu kpodo ayidɛɔ'ayi sin hwenu kpan Ganxuxo nabidɛ wɛ é ɔ na wa azɔ na. E ɔ na yi azɔgbɔjɛ hwɛhwe bɔ gbɔjɛ enɛ mɛ ɔ, e ka ɔ na nɔ sun akwɛ ɛ.

Gbetaken 25

1. Gbetɔ bĩ ɔ na na ɔ nu e na zɔn bɔ é na hwɛn ɔee gan ɔ azɔnsi e; lobo na jla nunɔmɛ ɔee tɔn kpo do hɛnnu tɔn kpan ɔ; taji ɔ, ɔ nuɔɔɔlinu, avɔdudolinu xɔ e mɛ é na nɔ é sin alinu, azɔn gbɛgbɛlinu. Mɔ ɔkpo ɔ, é ɔ na mɔ alɔdo ɔ do azɔmamɔ hwenu, asukuku alo asikuku xɔmɛ nunɔ hwenu, kpukpoxɔmɛ kpodo hwe e nu e ma sɔ sixu wa nũ bo mɔ nu ă é bĩ kpan.
2. Vijiji kpo yɔkpɔvumɛ nunɔ kpo bĩ ɔ na mɔ kpatakidɛ. Alɔwɛlivi kpo ɔ vi e ma da asu cobo ji ă lɛ e bi wɛ ɔ aɛ ɔkpo ɔ ɔ xɛ nya ɔ yeji sin alinu.

Gbetaken 26

1. Gbeto bĩ d'ace nú wemakplonkplon bo wemakplonkplon ka do na byo kwe zinzan ä; hun nuvonnu we é do na nyi. E do na do kplon kleunde vonv ene o dandanme we é dè. Alolyenzo kpo alonunon kpaa kpo do na vun kan kpé to o me. Wemakplonyiji nu alon von o, me bi nú we é do na nyi, bo e kan na xwedo lee e je xa me dokpodokpo gbón e.

2. Wemakplonkplon o gbeto sin nukonyiyi we é na ba; bo na don gbeto sin ace le yi nukon bo je hun dó yé ji. E dó ná zon bo majem kpo nuwadokpo kpo hwesokeme kpo ná tén xonton sin walo na tiin, bo to e do bu le e sín gbé o na yi nukon bo fifa na tiin nú gbe o bĩ.

3. Vito, vino le we do na dè nyĩ kplón e vi yeton le na yi é.

Gbetaken 27

1. Gbeto bi do ace bo ná go alon nu tonunywe le bi; me bi do na mo mo dagbe e do alolyenme bo na zan mo dokpo o, é na so so nú nukonyi yi nunya ton bo na sixu mo nyona e d'e me le é dè.

2. Nu e na ton sin nu e mede gba tame bo blo é o, me o ton we e do na nyi; b'e na je hun do nu ton ji do nujinjanlinu we à, wemawlan wlan sin alinu we à, alo alolyen zowiwa sin alinu.

Gbetaken 28

Gbeto bĩ do na ba tuto gbón nukonyiyi hennu e me de e kpodo gbe o bĩ kpan sin alinu bonu ace, sisi kpo jlokokonunon e xó e do do wema elo me o ni no xwiji.

Gbetaken 29

1. Togun e me gbeto de e bo nukon yiyi ton kpo nyona ton kpo na ton sin me é ò, é do na do nunomede le do wũ ton.

2. Do ace e gbeto do le sin zinzan kpo nunon ton kpo me o, me dokpodokpo do na ba jle na bo na nyi sen e na zon bo é ma na te afon ace nozo ton ton le kpo jlokokonunon ton ton le ji kpo ji ä é di lee mesisi sin kplon byo gbón é, tuto e ji to o de kpo togun bi kpaa gbeto le ton sin nunome byo gbón e.

3. Ace, sisi kpo jlokokonunon ene le do na xwedo su kpodo linlin to ee do bu le ton.

Gbetaken 30

Yodè, kplekpledè, gbeto godokponodè na yi huzu nu e do do wema elo me e do alon ton ji bo na mò ten bo de walo alo ayide ton ee na zon bo e na mo ten bo do kpo ace, sisi kpodo jlokokonunon ee xo e do do fi e bo hen gba ä.